

การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่น
ในการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลป่าแมต
อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่*

BUDDHADHAMMA INTEGRATION FOR PROMOTING THE ROLE
OF LOCAL POLITICIANS IN PARTICIPATORY WASTE
MANAGEMENT OF PA MAT SUBDISTRICT MUNICIPALITY AT
MUEANG PHRAE DISTRICT IN PHRAE PROVINCE

สิฏฐิณิศา ธาราสกุลปกรณ,

Sitthinisa Tharasakulpakorn

สายัณห์ อินันใจ,

Sayan Innunjai

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Phrae Campus

E-mail : Weerapron_ice@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลป่าแมต 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลป่าแมต 3) เพื่อนำเสนอการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลป่าแมต อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ วิธีดำเนินการเป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 385 คน จากประชากรในตำบลป่าแมต อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ทั้งหมด 10,114 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างจากสูตรของทาร์โร ยามาเน่ การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาความถี่ ค่าร้อยละ

* Received 31 May 2024; Revised 29 June 2024; Accepted 30 June 2024

ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทำการวิเคราะห์ปัจจัยระหว่างหลักสังกัดหัตถ์ 4 กับการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลป่าแมต อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โดยใช้วิธีการหาค่าถดถอยพหุคูณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 รูปหรือคน ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท นำเสนอเป็นความเรียงประกอบตารางแจกแจงความถี่ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อสนับสนุนข้อมูลเชิงปริมาณ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับหลักสังกัดหัตถ์ 4 กับบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลป่าแมต โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.75$) และบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลป่าแมต อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.82$)

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลป่าแมต อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ตามหลักสังกัดหัตถ์ 4 ที่ส่งผลต่อการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลป่าแมต พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก จึงยอมรับสมมติฐาน

3. การบูรณาการหลักสังกัดหัตถ์ธรรมเพื่อส่งเสริมบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลป่าแมต อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โดยใช้หลักสังกัดหัตถ์ 4 พบว่า 1) ด้านทาน : การให้ความรู้ ความเข้าใจ จัดกิจกรรมรณรงค์ในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน จัดสถานที่แหล่งการเรียนรู้ คอยแนะนำให้คำปรึกษา สร้างเสริมรายได้จากขยะภายในชุมชน 2) ด้านปิยวาจา : การใช้ถ้อยคำที่สุภาพเข้าใจง่าย ถ้อยคำที่เกี่ยวกับเนื้อหาที่สามารถปฏิบัติได้จริง เป็นประโยชน์ในการจัดการขยะมูลฝอย การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้แต่สอดแทรกด้วยความรู้ด้านการจัดการขยะมูลฝอย 3) ด้านอัตถจริยา : การประพฤติประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่น ช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับขยะในชุมชนได้อย่างรวดเร็ว สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างทันถ่วงที เพื่อจะได้เกิดประโยชน์กับคนในชุมชนอย่างเต็มที่ เป็นแบบอย่างที่ดี 4) ด้านสมานัตตตา : ความเสมอต้นเสมอปลาย การประพฤติตนเป็นแบบอย่าง ให้กับชุมชนอย่างต่อเนื่องและไปในทิศทางเดียวกัน ทำเป็นแนวเดียวกันไม่เลือกปฏิบัติ เพื่อเป็นประโยชน์ให้กับทุกคนในชุมชนแต่ละพื้นที่

คำสำคัญ : หลักสังกัดหัตถ์ 4, บทบาท, การจัดการ, การมีส่วนร่วม

Abstracts

The purposes of this mixed-method study were : 1) to investigate the level of local politician roles in participatory solid waste management; 2) to study factors affecting local politician roles in participatory solid waste management; and 3) to propose the integration of Buddha-dhamma to promote the role of local politicians in participatory solid waste management in Pa Mat Subdistrict Municipality, Mueang Phrae District, Phrae Province. The exploratory research approach was employed. The population consisted of 10,114 people living in Pa Mat sub-district. The 385 participants were selected by using Taro Yamane's formula. The data were analyzed using frequency, percentage, mean, and standard deviation. The multiple regression was employed to analyze the relationship between Saṅgahavatthu 4 and the integration of Buddha Dharma to promote local politician roles in the participatory solid waste management of Pa Mat Subdistrict Municipality. The qualitative data were collected by using in-depth interview with 9 key informants. To analyze the qualitative data, the content analysis and descriptive analysis of context were applied. The data were presented in descriptive form with grouped frequency table to support quantitative data.

The findings were as follows:

1) The overall average of Saṅgahavatthu 4 and local politician roles in the participatory solid waste management of Pa Mat Sub-District Municipality were at a high level ($\bar{x}$ = 3.75) while the overall average of local politician roles in the participatory solid waste management of Pa Mat Municipality were at a high level ($\bar{x}$ = 3.82). was at an average level.

2) In terms of factors affecting local politician roles in participatory solid waste management applying the Saṅgahavatthu 4 principle and the integration of Buddha-dhamma to promote local politician roles in the participatory solid waste management of Pa Mat Sub-District Municipality, according to the hypothesis testing, the findings pointed that the relationship between local politician roles in participatory solid waste management applying the

Saṅgahavatthu 4 principle and the integration of Buddha-dhamma to promote local politician roles in the participatory solid waste management of Pa Mat Sub-District Municipality was high correlation at a significant level of 0.01; the hypothesis was accepted.

3) In terms of the integration of Saṅgahavattudharma to promote local politician roles in the participatory solid waste management of Pa Mat Sub-District Municipality, it was found that 1) Dāṇa, Knowledge and understanding of solid waste management were given by creating a campaign and providing resources for learning and advice, resulting in an increase in community income. 2) Piyavāca, The use of polite, understandable, and practical conversations was beneficial in solid waste management and public relations campaigns, resulting in a better understanding of solid waste management. 3) Atthacariyā, doing good for oneself and others can help solve the community waste problem, resulting in a good role model. 4) Samānattatā, treating others as one would have them treat oneself, and being a good role model for community can benefit everyone.

Keywords : 4 Sangha Vattu Principles, Roles, Management, Participation

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันประเทศไทยปกครองระบอบประชาธิปไตย มีการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน เป็นราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น โดยที่ราชการส่วนกลางใช้หลักการรวมอำนาจการปกครองเช่นในอดีตราชการส่วนภูมิภาคใช้หลักการแบ่งอำนาจการปกครองและราชการส่วนท้องถิ่นใช้หลักการกระจายอำนาจการปกครอง การกระจายอำนาจการปกครองให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นแนวคิดที่มีมานานนับตั้งแต่เริ่มมีรัฐธรรมนูญ โดยเป็นแนวคิดที่ถือเป็นรากฐานของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่แท้จริง โดยต้องการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเองภายในท้องถิ่นของตน เป็นแนวคิดที่เชื่อว่าจะสามารถลดความเหลื่อมล้ำในด้านต่าง ๆ ได้ การปกครองท้องถิ่นได้รับการบัญญัติรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญหลายฉบับ แต่ที่ชัดเจนที่สุด คือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (दानภา เกตุทอง, 2563, น. 46-57)

การให้มีการจัดการปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ตามวิธีการและรูปแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กฎหมายบัญญัติ การจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบใดให้คำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นและความสามารถในการปกครองตนเองในด้านรายได้ จำนวนและความหนาแน่นของประชากรและพื้นที่ที่ต้องรับผิดชอบ ประกอบกัน (มาตรา 249 ภายใต้อำนาจมาตรา 1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะ และกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น การจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะใดที่สมควรให้เป็นหน้าที่และอำนาจโดยเฉพาะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ หรือให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ต้องให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการบริหาร การจัดทำบริการสาธารณะ การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาการเงินและการคลังและการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งต้องทำเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนร่วมการป้องกันการทุจริต และการใช้จ่ายเงินอย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและความแตกต่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ และต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์และการป้องกัน การก้าวก่ายการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการส่วนท้องถิ่นด้วย (มาตรา 250) (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับที่ 20, 2560, น. 74-75)

ดังนั้น การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการกระจายของอำนาจรัฐ ซึ่งมีอำนาจในการกำหนดนโยบาย และมีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ตามความเหมาะสมสามารถกำหนดนโยบายในการบริหารตามอำนาจหน้าที่ของตน และตรากฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ รวมทั้งบทบาทหน้าที่ของผู้นำหรือนักการเมืองท้องถิ่นจึงมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพและประสบผลสำเร็จ เนื่องจากผู้นำหรือนักการเมืองท้องถิ่นได้ถูกเลือกขึ้นมาเพื่อพัฒนาชุมชนไปสู่ความเจริญก้าวหน้า หรือสิ่งที่เป็นประโยชน์สำหรับชุมชน ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าผู้ที่มิบทบาทสำคัญที่สุดในความสำเร็จ หรือล้มเหลวต่อความรับผิดชอบของการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น ก็คือ ผู้นำหรือนักการเมืองท้องถิ่นแต่ละแห่งนั้น ๆ

นักการเมืองท้องถิ่น คือ ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ทางการเมืองในระดับท้องถิ่น โดยมี 2 ความหมาย คือ เป็นนักการเมืองท้องถิ่นที่ผ่านระบบเลือกตั้งที่ประชาชนเลือกเข้าไปทำหน้าที่แทนตนเองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น และอีกความหมาย คือ เป็นนักการเมืองที่เกิดขึ้นจากประชาชนหรือชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ เช่น การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การลงชื่อเพื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น การเข้าชื่อถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง การเมืองท้องถิ่นจึงเป็นเรื่องของการเข้ามา

แสวงหาอำนาจและใช้อำนาจของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลเพื่อผลประโยชน์ของสาธารณะหรือกลุ่มคนเฉพาะกลุ่ม หรือเฉพาะบุคคลในท้องถิ่นนั้น ภายใต้บริบทของการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอำนาจและผลประโยชน์ในท้องถิ่น ดังนั้น นักการเมืองท้องถิ่นคือบุคคลที่เสนอตัวเข้าสู่ระบบการเมืองท้องถิ่นภายใต้ระบบการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่ทำให้นักการเมืองท้องถิ่นมีความชอบธรรมในการเป็นตัวแทนเข้าไปทำหน้าที่แทนประชาชนในท้องถิ่นทั้งการบริหารท้องถิ่น (ฝ่ายบริหาร) และการควบคุมตรวจสอบ (ฝ่ายนิติบัญญัติ) แต่ทั้งนี้การเข้ามามีบทบาทในการบริหารก็ต้องนำพาชุมชนหรือท้องถิ่นไปในทางที่เจริญก้าวหน้าและแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ลักษณะนักการเมืองที่พึงประสงค์ต้องเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับการปกครอง และการบริหารเข้าใจลึกซึ้งถึงปรัชญาการปกครองแบบประชาธิปไตย มีวิสัยทัศน์มองการณ์ไกล เปิดกว้างรับฟังความคิดเห็นหลาย ๆ ฝ่ายมีจริยธรรมและมีศีลธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งจริยธรรมและจรรยาบรรณทางการเมือง ไม่ทำลายหลักการการปกครองแบบประชาธิปไตย อุทิศชีวิตเพื่อประโยชน์ของสังคมและประเทศชาติ ไม่ฉ้อราษฎร์บังหลวงไม่มุงกอบโกย ผลประโยชน์โดยใช้ตำแหน่งอำนาจที่ครองอยู่ (สุพิทักษ์ โตเพ็ง และคณะ, 2564, น. 471-485)

จากสถานการณ์มูลฝอยในปัจจุบัน ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2564 พบว่า เกิดขึ้นประมาณ 25.98 ล้านตัน หรือประมาณ 68.434 ตัน/วัน โดยมีอัตราการเกิดขยะมูลฝอย เมื่อเทียบกับจำนวนประชากรตามทะเบียนราษฎร์ปี พ.ศ. 2564 (กรมการปกครอง) เท่ากับ 1.30 กิโลกรัม/คน/วัน เมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในปีที่ผ่านมาพบว่าปริมาณที่เกิดขึ้นลดลง เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ที่ต่อเนื่องจากปี พ.ศ. 2563 ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ประกาศในหลายพื้นที่มีมาตรการล็อกดาวน์และมาตรการห้ามออกจากเคหสถานตั้งแต่เวลา 22.00 - 04.00 น. ประกอบกับสถานการณ์การติดเชื้อของโรค COVID-19 ในต่างประเทศ ทำให้มีการจำกัดการเดินทางส่งผลให้จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังประเทศไทยยังคงลดลงจากปีที่ผ่านมาอย่างต่อเนื่อง ถึงแม้ว่ารัฐบาลได้กำหนดนโยบายกระตุ้นการท่องเที่ยวในช่วงปลายปี แต่ยังคงมีจำนวนนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศไม่มากนัก นอกจากนี้นโยบายการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตการทำงานในลักษณะการทำงานจากสถานที่พัก (Work Form Home) การเรียนการสอนออนไลน์ การใช้บ้านพักเป็นสถานที่กักตัวของผู้ติดเชื้อ (Home Isolation : HI) และการใช้ชุมชนเป็นสถานที่กักตัวสำหรับผู้ติดเชื้อ (Community Isolation : C.I.) ทำให้ประชาชนยังคงพฤติกรรมในการใช้บริการสั่งซื้อสินค้าและอาหารผ่านระบบออนไลน์เพิ่มมากขึ้นส่งผลให้มีขยะมูลฝอยประเภทบรรจุภัณฑ์หรือพลาสติกใช้ครั้งเดียวทิ้ง (Single use plastic) เพิ่มมากขึ้นโดยมีรายละเอียดปริมาณและอัตราการเกิดขยะมูลฝอยเมื่อเทียบกับประชากรตามทะเบียน

ราษฎร ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กรมควบคุมมลพิษ, 2564)

ปัญหาขยะมูลฝอยของประเทศไทยได้ทวีความรุนแรงมากขึ้นตามการขยายตัวของเมือง ชุมชน และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้ชีวิตของประชาชน ในหลายพื้นที่ประสบปัญหาไม่สามารถจัดหาสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย ขาดการบริหารจัดการที่ดี ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการที่เหมาะสม และเกิดความขัดแย้งในการดำเนินการ ในขณะที่หน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดเก็บขนและกำจัดขยะมูลฝอย ไม่สามารถจัดการกับปัญหาจากขยะมูลฝอยได้ทันการณ์ เป็นเหตุให้เกิดขยะมูลฝอยตกค้าง ส่งกลิ่นเหม็นรบกวน เกิดปัญหาด้านทัศนียภาพ เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของสัตว์และแมลงนำโรค และอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยที่ดีของประชาชน (ไพลิน สุขเกษม, 2565)

ในเขตเทศบาลตำบลป่าแมต มีเขตรับผิดชอบ ประกอบด้วย 15 หมู่บ้าน กับ 1 ชุมชนใหญ่ (หมู่บ้านการเคหะ) มีประชากร 11,997 คน หรือมี 5,039 ครัวเรือน (ข้อมูลตาม จปฐ.) มีโรงงานอุตสาหกรรม ในพื้นที่จำนวน 1 แห่ง (ประชากรแฝง) มีการขยายตัวของชุมชนเมืองทำให้ประชากรเพิ่มมากขึ้นและประชากรแฝง (แรงงานต่างด้าว) ในพื้นที่ เอื้อต่อการมีขยะมูลฝอยสะสม เพราะมีประชากรเพิ่มจำนวนมากขึ้น รวมถึงแรงงานต่างด้าวในพื้นที่ทำให้ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดในชุมชน มีปริมาณเพิ่มมากขึ้น ขณะเดียวกันขยะในบ้านก็ทิ้งปะปนกันในถุงดำ ไม่มีการคัดแยกประเภทขยะมูลฝอยก่อนทิ้ง ไม่มีการนำขยะกลับมาใช้ใหม่ให้เป็นประโยชน์ และการที่ประชาชนในชุมชนขาดการมีส่วนร่วม ขาดความรู้ความเข้าใจและขาดจิตสำนึก ไม่เห็นถึงความสำคัญของการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน เพื่อย่นการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยในชุมชนตามการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของเทศบาล ตำบลป่าแมต สร้างการมีส่วนร่วม การมีจิตสำนึก สร้างแหล่งเรียนรู้ และการบริหารจัดการขยะที่เป็นรูปธรรมกับประชาชนในชุมชน ให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในชุมชนในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน เพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอยที่นำไปกำจัดโดยไม่ถูกวิธี (มินา มงคล, 2564) เพื่อให้ช่วยลดภาวะเรือนกระจก ลดปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ที่มีผลให้เกิดอุณหภูมิโลกที่เพิ่มสูงขึ้น

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับ เรื่อง การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลป่าแมต อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ด้านระดับบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่น รวมถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่น และนำเสนอการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการนำหลัก

สังคหวัตถุธรรมไปใช้ในการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลป่าแมต เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการขยะมูลฝอยให้ดีขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลป่าแมต อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลป่าแมต อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่
3. เพื่อนำเสนอการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลป่าแมต อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Reserch) โดยได้แบ่งการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชากรในตำบลป่าแมต จำนวน 15 หมู่บ้าน จำนวนประชากรทั้งหมด 10,114 คน (ข้อมูลประชากรเทศบาลตำบลป่าแมต, 2566) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างจากสูตรของทาโร่ ยามานะ (Yamane T, 1973: 125) ซึ่งได้ระดับความเชื่อมั่นที่ 79% ที่นัยสำคัญ 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 385 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีส่งผลต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลป่าแมต ตอนที่ 3 หลักสังคหวัตถุ 4 กับบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลป่าแมต และตอนที่ 4 การนำเสนอหลักสังคหวัตถุ 4 ต่อการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลป่าแมต อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ การวิเคราะห์ข้อมูลนำผลของข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากแบบสอบถาม บันทึกเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ เพื่อคำนวณหาค่าสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลบทบาทของ

นักการเมืองท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วม ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานการวิจัย ได้แก่ สถิติ t-test และสถิติ F-test และวิเคราะห์ความแปรปรวนเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD

ขั้นตอนที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ 1) นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 1 รูป 2) กลุ่มผู้บริหาร พนักงาน และเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลป่าแมต อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ จำนวน 4 คน 3) กลุ่มนักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ จำนวน 1 คน และ 4) ผู้ปกครองท้องที่ จำนวน 3 คน โดยใช้วิธีการเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้สัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งประเด็นที่ใช้ในการสัมภาษณ์ได้มาจากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลเชิงปริมาณ โดยเป็นประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำในอันดับท้ายและเป็นประเด็นที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วม ผู้วิจัยได้นำข้อมูลดังกล่าวมากำหนดเป็นประเด็นคำถามจากนั้นได้นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อปรับแก้ไขก่อนที่จะนำไปเก็บข้อมูลจริง การวิเคราะห์ข้อมูลนำข้อมูลซึ่งเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อจัดหมวดหมู่ของเนื้อหา (Category) จากนั้นนำมาสังเคราะห์เป็นประเด็นร่วมหรือประเด็นหลัก (Theme) และอธิบายเนื้อหา (Text)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณ

1.1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 213 คน คิดเป็นร้อยละ 55.30 อายุอยู่ระหว่าง 40 - 46 ปี จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 26.00 อยู่ในสถานภาพสมรส จำนวน 209 คน คิดเป็นร้อยละ 54.30 ระดับการศึกษามัธยมศึกษา, ปวช. จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 28.60 และมีอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 23.40

1.2 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นหลักสังคหวัตถุ 4 กับบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลป่าแมต อำเภอเมืองแพร่จังหวัดแพร่

ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นหลักสังคหวัตถุ 4 กับบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลป่าแมต โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.75$, S.D. = 0.80) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียง

ตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านทาน : การให้ความรู้ ความเข้าใจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.85$, S.D.= 0.79) รองลงมา ได้แก่ ด้านปิยวาจา : การใช้ถ้อยคำที่สุภาพเข้าใจง่าย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.84$, S.D.= 0.84) ด้านอัตถจริยา : การประพฤติประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่น ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.82$, S.D.= 0.77) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านสมานัตตตา : ความเสมอต้นเสมอปลาย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.79$, S.D.= 0.81) และผลการวิเคราะห์ระดับบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลป่าแมต อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.82$, S.D.= 0.79) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.86$, S.D.= 0.75) รองลงมา ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.84$, S.D.=0.77) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.81$, S.D.= 0.83) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.76$, S.D.= 0.81)

2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลป่าแมต อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลป่าแมต อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ พบว่า

สมมติฐานที่ 1 หลักสังคหวัตถุ 4 ที่ส่งผลต่อการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลป่าแมต พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านสมานัตตตา ($r = 0.870^{**}$) รองลงมาคือ ด้านทาน ($r = 0.854^{**}$) ด้านอัตถจริยา ($r = 0.849^{**}$) และด้านปิยวาจา ($r = 0.841^{**}$)

สมมติฐานที่ 2 ทาน ส่งผลต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลป่าแมต มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูง ($r = 0.854^{**}$)

สมมติฐานที่ 3 ปิยวาจา ส่งผลต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลป่าแมต มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูง ($r = 0.841^{**}$)

สมมติฐานที่ 4 อັถถจริยา ส่งผลต่อบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลป่าแม่ต มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูง ($r = 0.849^{**}$)

สมมติฐานที่ 5 สมานัตตดา ส่งผลต่อบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลป่าแม่ต มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูง ($r = 0.870^{**}$)

ตารางที่ 1 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน หลักสังคหวัตถุ 4 (B) ส่งผลต่อตัวแปรตาม คือ ปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลป่าแม่ต อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ (กลุ่มตัวแปรอิสระ หลักสังคหวัตถุ 4)

สมมติฐาน ที่	ตัวแปรอิสระ $\bar{X}$	ตัวแปรตาม	R^2	ค่า P-value	ผลการทดสอบ สมมติฐาน	
					ยอมรับ	ปฏิเสธ
๑	หลักสังคหวัตถุ ๔	ปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลป่าแม่ต อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่	.๘๕๗	.๐๐๐*	✓	
๒	ทาน		.๘๕๔	.๐๐๐*	✓	
๓	ปิยวจา		.๘๕๑	.๐๐๐*	✓	
๔	อັถถจริยา		.๘๕๙	.๐๐๐*	✓	
๕	สมานัตตดา		.๘๗๐	.๐๐๐*	✓	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวแปรอิสระ ได้แก่ ประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสังคหวัตถุ 4 (B) ทั้ง 4 ด้าน คือ ทาน ปิยวจา อັถถจริยา สมานัตตดา ส่งผลต่อตัวแปรตาม คือ ปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลป่าแม่ต อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ (Y) แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงยอมรับในสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. ผลการวิเคราะห์การนำเสนอการบูรณาการหลักสังคหวัตถุธรรมเพื่อส่งเสริมบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลป่าแม่ต อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

ผลการวิเคราะห์การนำเสนอการบูรณาการหลักสังคหวัตถุธรรมเพื่อส่งเสริมบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลป่าแม่ต

ซึ่งจำแนกเป็น 1) หลักสังคหวัตถุ 4 ได้แก่ 1. ด้านทาน : การให้ความรู้ ความเข้าใจ 2. ด้านปิยวาจา : การใช้ถ้อยคำที่สุภาพเข้าใจง่าย 3. ด้านอรรถจริยา : การประพฤติประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่น 4. ด้านสมานัตตตา : ความเสมอต้นเสมอปลาย วิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ดังต่อไปนี้ 1. ด้านทาน : การให้ความรู้ ความเข้าใจ นักการเมืองท้องถิ่นต้องจัดกิจกรรมรณรงค์ในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน จัดสถานที่แหล่งการเรียนรู้ คอยแนะนำให้คำปรึกษา สร้างเสริมรายได้จากขยะภายในชุมชน 2. ด้านปิยวาจา : การใช้ถ้อยคำที่สุภาพเข้าใจง่าย นักการเมืองท้องถิ่นควรพูดด้วยถ้อยคำที่สุภาพ ถ้อยคำที่เกี่ยวกับเนื้อหาที่สามารถปฏิบัติได้จริง ถ้อยคำที่เป็นประโยชน์ในการจัดการขยะมูลฝอย 3. ด้านอรรถจริยา : การประพฤติประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่น นักการเมืองท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมของกิจกรรมของชุมชนในการจัดการขยะมูลฝอยอย่างต่อเนื่อง 4. ด้านสมานัตตตา : ความเสมอต้นเสมอปลาย นักการเมืองท้องถิ่นควรประพฤติตนเป็นแบบอย่าง คอยแนะนำ ให้คำปรึกษา รณรงค์ประชาสัมพันธ์ ให้กับชุมชนอย่างต่อเนื่องและไปในทิศทางเดียวกัน

อภิปรายผลการวิจัย

การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลป่าแม่ต สามารถอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. สรุปผลการวิเคราะห์ระดับบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลป่าแม่ต อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ พบว่า

1) ระดับความคิดเห็นหลักสังคหวัตถุ 4 กับบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลป่าแม่ต ได้แก่ (1) ด้านทาน : การให้ความรู้ ความเข้าใจ (2) ด้านปิยวาจา : การใช้ถ้อยคำที่สุภาพเข้าใจง่าย (3) ด้านอรรถจริยา : การประพฤติประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่น (4) ด้านสมานัตตตา : ความเสมอต้นเสมอปลาย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.75, S.D. = 0.80) สอดคล้องกับ (พระชินกร สุจิตโต (ทองดี), 2564, น. 146) ได้ศึกษาการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการสื่อสารทางการเมืองสำหรับประชาชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้ศึกษาการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการสื่อสารทางการเมืองสำหรับประชาชน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตามหลักสังคหวัตถุ 4 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.78, S.D. = 0.64) และ 2) ระดับความคิดเห็นบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลป่าแม่ต อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ได้แก่ (1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (2) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ (3) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

(4) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.82, S.D. = 0.79) สอดคล้องกับ (รัฐกุล เสนาราช, 2563, น. 115) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อมาตรการควบคุมโรคโควิด 19 ในอำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่าระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อมาตรการควบคุมโรคโควิด 19 ในอำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.61, S.D. = 0.11)

2. สรุปผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลป่าเมต อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ พบว่า หลักสังคหวัตถุ 4 (B) เป็นตัวแปรอิสระ ซึ่งมีองค์ประกอบ คือ ด้านทาน : การให้ความรู้ ความเข้าใจ (B1), ด้านปิยวาจา : การใช้ถ้อยคำที่สุภาพเข้าใจง่าย (B2), ด้านอัตถจริยา : การประพฤติประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่น (B3), ด้านสมานัตตตา : ความเสมอต้นเสมอปลาย (B4) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลป่าเมต (Y) เป็นตัวแปรตาม โดยมีตัวพยากรณ์ที่สำคัญมีองค์ประกอบหลักสังคหวัตถุ 4 (B) เป็นตัวแปรอิสระ มีองค์ประกอบ คือ ด้านทาน : การให้ความรู้ ความเข้าใจ (B1) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน (β) = 0.197, ด้านปิยวาจา : การใช้ถ้อยคำที่สุภาพเข้าใจง่าย (B2) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน (β) = 0.284, อัตถจริยา : การประพฤติประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่น (B3) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน (β) = 0.265 และ ด้านสมานัตตตา : ความเสมอต้นเสมอปลาย (B4) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน (β) = 0.257 สามารถรวมอธิบายความผันแปรของปัจจัยที่ส่งผลต่อการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมบทบาทของนักรการเมืองท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลป่าเมต (Y) ได้ร้อยละ 85.70 (R^2 = 0.857) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับ พระศรีธรรมพรสาธน์ และคณะ, 2562, น. 1012-1028) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุในโครงการประชารัฐเพื่อส่งเสริมการพัฒนาชุมชนศรีธรรมโศก จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุในโครงการประชารัฐเพื่อส่งเสริม การพัฒนาชุมชนศรีธรรมโศก จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุในโครงการประชารัฐ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาชุมชนจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย และพบว่าปัจจัยที่เกี่ยวกับ พฤติกรรมการดำเนินชีวิตมีความสัมพันธ์กับ การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุในโครงการประชารัฐ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาชุมชนในทุกด้านได้แก่ด้านการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้ดี ด้านการไม่แบ่งเป็นพวกเขา

พวกเรา ด้านการเคารพในเหตุผลของคนส่วนใหญ่และด้านการรักหมู่คณะมีใจหวังดีและช่วยเหลือเกื้อกูลหมู่คณะด้วยความเต็มใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3. สรุปการนำเสนอหลักสังคหวัตถุ 4 ส่งผลต่อตัวแปรตาม คือ การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลป่าเมต อำเภอมืองแพร่ จังหวัดแพร่ พบว่า แนวทางการนำเสนอหลักสังคหวัตถุ 4 ดังนี้ 1. ด้านทาน : การให้ความรู้ ความเข้าใจ พบว่า ควรให้แนวทางการคำแนะนำหรือให้ความรู้ ความเข้าใจ จัดทำป้ายต่าง ๆ แผ่นพับ ให้ทราบถึงขั้นตอนในการจัดการขยะมูลฝอย ให้กับประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมในการจัดการขยะมูลฝอย 2. ด้านปิยวาจา : การใช้ถ้อยคำที่สุภาพเข้าใจง่าย พบว่า ควรใช้ถ้อยคำที่สุภาพ เข้าใจง่าย ชี้แจงข้อมูล อธิบายแนวทาง บอกทิศทางการทำงาน อย่างมีมิติไตร่ตรอง ด้วยความจริงใจและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมในการจัดการขยะมูลฝอย 3. ด้านอัตถจริยา : การประพฤติประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่น พบว่า ควรมีความกระตือรือร้นในการให้ความช่วยเหลือ ให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ในการสนับสนุนการจัดการขยะมูลฝอยสามารถติดต่อประสานงานแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างต่อเนื่องรวดเร็ว แก่ประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมในการจัดการขยะมูลฝอย 4. ด้านสมานัตตตา : ความเสมอต้นเสมอปลาย พบว่า ควรให้ความเสมอภาคแก่ประชาชน สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ เปิดโอกาสให้ประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับ (นิภา ทัดตานนท์, 2563, น. 139-141) ได้ศึกษาความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองท้องถิ่น ในจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า แนวทางในการสร้างความไว้วางใจทางการเมือง พบว่า ด้านตัวบุคคล นักการเมืองท้องถิ่นควรมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาท้องถิ่นทั้งในปัจจุบันและในอนาคต ด้านนโยบาย ควรกำหนดนโยบายให้ชัดเจนตรงกับปัญหาท้องถิ่น ด้านการสื่อสาร ควรมีวิธีการสื่อสารที่รวดเร็วด้วยช่องทางที่หลากหลาย ด้านกระบวนการทำงาน ควรจัดให้มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายที่กำหนดไว้ ส่วนการปฏิบัติงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ควรให้ความช่วยเหลือประชาชนด้วยการให้สิ่งที่เขาขาดแคลนเพื่อเยียวยาความเดือดร้อน สามารถทำในสิ่งพูดไว้ได้ เสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อส่วนร่วมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์เพื่อประชาชน และสอดคล้องกับ (พระโสภณ โสภโณ (ทองสม), 2563, น. 15-25) ได้ศึกษาการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุ 4 เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนวัดใหม่ทุ่งคา อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนวัดใหม่ทุ่งคา เป็นชุมชนที่ประสบปัญหาอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม เนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงอาชีพส่วนใหญ่ของชุมชนก่อให้เกิดปัญหา คือ ปัญหาการขาดความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน ปัญหาการขาดความอ่อนน้อมถ่อมตน

ปัญหาการขาดความเสียสละ และปัญหาความขัดแย้งทำให้ชุมชนขาดความสงบสุข หลักสังคหวัตถุ 4 ที่ปรากฏในคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนาเถรวาท ได้แก่ 1) ทาน คือ การให้การเสียสละ การแบ่งปัน 2) ปิยวาจา คือ การพูดจาด้วยถ้อยคำที่ไพเราะอ่อนหวาน พูดด้วยความจริงใจ 3) อตถจริยา คือ การสงเคราะห์เพื่อประโยชน์แก่ผู้อื่น 4) สมานัตตตา คือ การเป็นผู้มีความสม่ำเสมอ การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุ 4 เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนวัดใหม่ทุ่งคา แก้ปัญหาการขาดความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ โดยใช้หลักทาน คือ การให้ การเสียสละ แก้ปัญหาการขาดความอ่อนน้อมถ่อมตน โดยใช้หลักปิยวาจา คือ การพูดจาด้วยถ้อยคำที่ไพเราะอ่อนหวาน แก้ปัญหาการขาดความเสียสละ โดยใช้หลักอตถจริยา คือ การสงเคราะห์เพื่อประโยชน์แก่ผู้อื่น แก้ปัญหาความขัดแย้ง โดยใช้หลักสมานัตตตา คือ การวางตนพอดี

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1.1) นักการเมืองท้องถิ่นสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้แก่ประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง
- 1.2) นักการเมืองท้องถิ่นควรเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผล การเก็บ ขนส่ง ลำเลียง และจัดการขยะมูลฝอยของรถเก็บขยะเทศบาล
- 1.3) นักการเมืองท้องถิ่นสามารถติดต่อประสานงานการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างต่อเนื่อง รวดเร็วในการจัดการขยะมูลฝอยแก่ประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วม

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

- 2.1) นักการเมืองท้องถิ่นควรจัดหาเจ้าหน้าที่หรือวิทยากร ที่มีความรู้ ความสามารถในการจัดการขยะมูลฝอย มาให้ความรู้ ความเข้าใจ ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ให้กับประชาชนแต่ละชุมชนเป็นระยะ
- 2.2) นักการเมืองท้องถิ่นควรจัดมาตรการการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยแต่ละชุมชนให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน และไปในทิศทางเดียวกัน
- 2.3) นักการเมืองท้องถิ่นควรนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ในการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้คำแนะนำ ให้ความเข้าใจ ขั้นตอนการจัดการขยะมูลฝอย ให้กับประชาชนแต่ละชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

3.1) ควรศึกษาวิจัยการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในหลักอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากหลักสังคหวัตถุ 4

3.2) ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลป่าแมต

3.3) ควรขยายขอบเขตการวิจัยการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลป่าแมต อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ให้เพิ่มมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมควบคุมมลพิษ. (2564). กระทรวงทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม : รายงานสถานการณ์สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชนของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2564. เรียกใช้เมื่อ 13 กันยายน 2565. จาก <http://www.mnre.go.th/sisaket/th/news/detail/131454>.
- ดาวณา เกตุทอง. (2563). การกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองท้องถิ่น. วารสาร มจร เพชรบุรีปริทรรศน์. 3(2), 46-57.
- เทศบาลตำบลป่าแมต. (2566). ข้อมูลประชากร. สำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลป่าแมต : เทศบาลตำบลป่าแมต, (อัดสำเนา).
- นิภา ทัดตานนท์. (2563). ความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระชินกร สุจิตโต (ทองดี). (2564). การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการสื่อสารทางการเมืองสำหรับประชาชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระศรีธรรมประสาธน์ และกันตภณ หนูทองแก้ว. (2562). การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุในโครงการประชารัฐเพื่อส่งเสริมการพัฒนาชุมชนศรีธรรมโคก จังหวัดนครศรีธรรมราช. วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์. 6(2), 1012 - 1028.
- พระโสภณ โสภโณ (ทองสม). (2563). การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุ 4 เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง ของชุมชนวัดใหม่ทุ่งคา อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา. วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์. 2(3), 15-25.

- ไพลิน สุขเกษม. (2565). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการมูลฝอยแบบครบวงจรของเทศบาลตำบลเมืองแกลง จังหวัดระยอง. เรียกใช้เมื่อ 13 กันยายน 2565 จาก <http://library1.nida.ac.th/termpaper6/sd/2556/19979>.
- มีนา มงคล. (2565). การจัดการขยะด้วยพลังชุมชนในตำบลป่าเมต : รายงานโครงการนวัตกรรมท้องถิ่น. กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม : เทศบาลตำบลป่าเมต.
- รัฐกุล เสนาราร. (2563). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อมาตรการควบคุมโรคโควิด 19 ในอำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับที่ 20). (2560). หมวด 14. การปกครองท้องถิ่น (มาตรา 249-254). เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก. (6 เมษายน 2560). น. 74-75.
- สุพิทักษ์ โตเพ็ง และฉันทิพย์ จำเดิมแผด็จศึก. (2564). บทบาทของนักการเมืองกับหลักธรรมาภิบาลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. วารสารการวิจัยการบริหารการพัฒนา. 11(3), 471-485.
- Yamane T., Statistic : An Introductory Analysis. 3rd ed. (New York : Harper & Row. 1973.

